



# СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИКА БОШЛАГАН

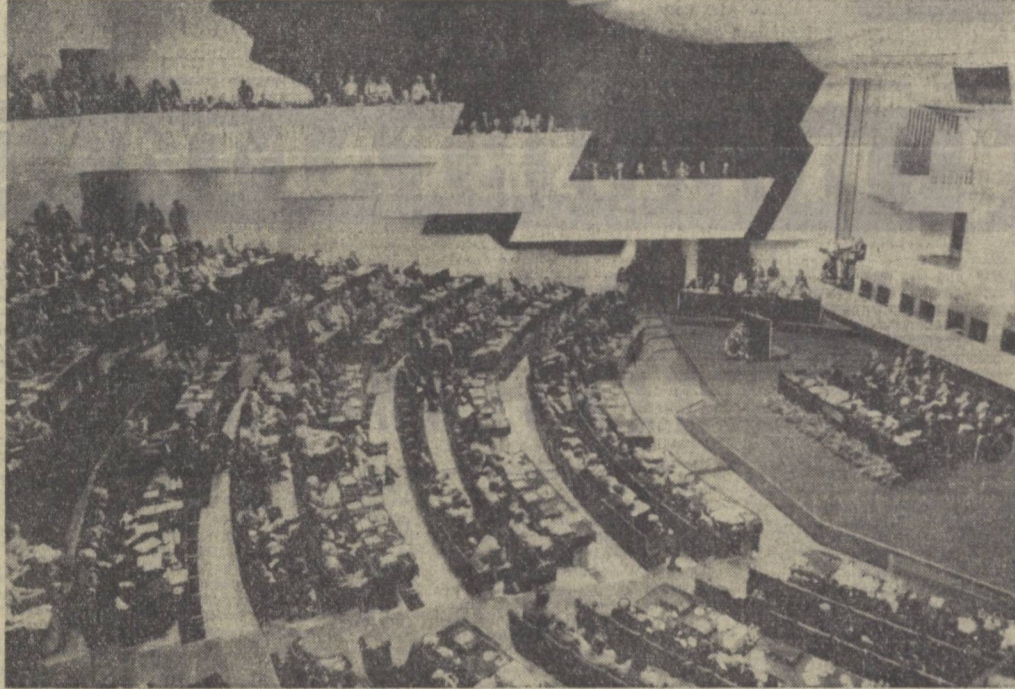
ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 178 (16.261)

31 июль 1975 йил, пайшанба

Баҳоси 2 тийин

## ТИНЧЛИК ВА ҲАВФСИЗЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА



ХЕЛЬСИНКИ. 1975 йил 30 июль. Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш. Суратларда: (чапда) Мажлислар залида Совет делегацияси ва (ўнгда) «Финляндия» саройида кенгашнинг тантанали очилиши.

ТАСС махсус мухбирлари В. Мусаэлян ва В. Соболев телефотоси.

### ҲАВФСИЗЛИК ВА ҲАМКОРЛИККА БАҒИШ- ЛАНГАН КЕНГАШНИНГ ТАНТАНАЛИ ОЧИЛИШИ

ХЕЛЬСИНКИ, 30 июль (ТАСС махсус мухбирлари). Бугун бу ердаги «Финляндия» саройида Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг якуловчи босқичи тантанали вазиятда ўз ишын бошланди. 35 давлатнинг олий мартабали раҳбарлари Европадаги тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорликнинг туб проблемаларини муҳокама қилиш учун тизга ҳаётида биринчи марта тўландилар.

Кенгашда: КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегацияси, Болгария Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат кенгашнинг Раиси Т. Живков бошчилигидаги Болгария Халқ Республикаси делегацияси, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси делегацияси, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси делегацияси, Пошда Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Герек бошчилигидаги Пошда Халқ Республикаси делегацияси, Руминия Компартиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикасининг Президенти, Руминия Социалистик Республикасининг Давлат кенгашнинг Раиси Н. Чаушеску бошчилигидаги Руминия Социалистик Республикаси делегацияси, Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Г. Гуаек бошчилигидаги Чехословакия Социалистик Республикаси делегацияси, Югославия Коммунистлар союзининг Раиси, Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти И. Броз Тито бошчилигидаги Югославия Социалистик Федератив Республикасининг делегацияси иштирок этмоқдалар.

Америка Қўшма Штатлари делегациясида АҚШ Президенти Ж. Форд, Франция Республикасининг делегациясида республика

президенти В. Жискар д'Эстен, Буюк Британия делегациясида бош министри Г. Вильсон, ГДР делегациясида федерал кенгашчи Г. Шмидт, Италия Республикасининг делегациясида Министрлар кенгашнинг Раиси А. Моро бош бўлиб келидилар. Финляндия Республикасининг делегациясида президент У. К. Кекконен, Австрия Республикасининг делегациясида федерал кенгашчи В. Крайский, Бельгия короллиги делегациясида бош министр Л. Тиндеманс, Ҷапон шаҳри давлатининг делегациясида черков давлат ишлари кенгашнинг секретари А. Казауро, Греция Республикаси делегациясида бош министр К. Караманлис, Дания короллиги делегациясида бош министр А. Поргесен, Исландия делегациясида бош министр Л. Кострейв, Исландия Республикаси делегациясида бош министр Г. Хатлгримссон, Испания давлати делегациясида бош министр П. Э. Трудо, Кипр Республикаси делегациясида президент Макариос, Люксембург делегациясида бош министр ва ташқи ишлар министри В. Кйбер, Люксембург буюк герцогини делегациясида ҳукумат Раиси ва ташқи ишлар министри Г. Торн, Мальта Республикаси делегациясида бош министр ўринбосари А. Буттегг, Монако князлиги делегациясида давлат министри А. Сен-Мле, Нидерландия короллиги делегациясида бош министр И. Ден Ойл, Норвегия короллиги делегациясида бош министр Т. Браттленд бошчилик қилмоқда, Португалия Республикаси делегациясининг бошчилиги вазифасини элчи Ф. Ди Алмейда икром этмоқда, Сан-Марино Республикаси делегациясида ташқи ишлар давлат секретари Ж. Л. Берти, Туркия Республикасининг делегациясида бош министр С. Демирель, Швейцария конфедерацияси делегациясида президент ва сийсий департамент бошчилиги П. Грабер, Швеция короллиги делегациясида бош министр У. Пальме бошчилик қилмоқда.

Кундуз соат 12. Биринчи мажлиси очилган тантанали маросим бошланди. Финляндия Республи-

касининг Президенти Урхо Кекконен мажлисда табрик нутқи сўзлади.

У Финляндия ҳукумати ва халқ номидан Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг учинчи босқичи очилганини эълон қилди.

Маъқур кенгаш, деб таъкидлади У. Кекконен, унда қатнашувчи ҳамма давлатларнинг ўз халқлари манфаатларини қўлаб ўзаро муносабатларини яхшилаш ва кенгайтиришга сийсий йўл билан интиланликларининг натижасидир. Айни вақтда бу кенгаш уларнинг Европада тинчлик, хавфсизлик, адолат ва ҳамкорликка қўмақлаштириш истагини акс эттиради.

У Кекконен кенгашнинг биринчи ва иккинчи босқичлари тўғрисида гапириб, кенгашнинг ишлари босқичи пировардида ҳукуматлар ўзараликнинг коллектив розияликларини изҳор этган кенгашнинг якуловчи айти — ҳамма масалаларни пухта кўриб чиқиш ниятига бўлган бениҳоя муҳим халқаро сийсий ҳужжат бўлиб, шу ҳужжатнинг мазмуни ҳамма давлатларнинг манфаатлари муносиб равишда ҳисобга олинган ҳолда узи-кесил маъқулланди.

Бугунги кун — Европа учун шоду-хуррамлик ва умид кунидир, — деди сўзини давом эттириб Финляндия Республикасининг Президенти. — Бизнинг ўзаро муносабатларимизда янги давр бошланганлиги ва биз кескинликни юмшатиш орқали стабил ва муқаддам тинчликка бориладиган йўлда тушиб олганлигимизга ишонини учун бизда ҳамма асослар бор.

Ҳозир ўтмишга хотима берилди ва муносабатларимизда аянчи давр энди орқанда қўллангани рост бўлди, деб айтиладиган вақт келди. Кенгашга қарийш фактининг ўзи ва унда ҳақиқатан қарор ҳамма давлатлар қатнашишга қарор берганини иштироки изҳор этишдан қарат қилишга ўтиш вақти келганлигини неботлайди. Бундай муносиб ҳамкорлик орқалигина кескинликни юмшатиш мустақилликка ва кучайтириш мумкинлигига ҳаммининг ишончи қимли эканлигини ифодалайди.

БМТ Бош секретари Курт Вальдхайм кенгаш қатнашчиларини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти номидан табриқлади.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш қаби воқеа бизнинг асримизда, ҳатто, аҳтимолини, тарихда ҳам асло бўлмаган эмас, деб таъкидлади У. Бу кенгаш тинч турмуш интиланликларини мустақамлаштириш доим, бинобарин, Европада қарга назар ташлашдан, — тинчлик самаралари икром кўриноб турибди.

Кенгаш Европа учунгина эмас, бундан ташқари учун ҳам тарихий аҳамиятга эга эканлиги раътан. Бу ерда тўланган давлат раҳбарлари, БМТ Усташи мақсадларини рўйга чиқариш йўлида муҳим қарар қўлидилар.

Кенгашнинг якуловчи айти, — деди сўзини давом эттириб К. Вальдхайм, — иккинчи оқин, раътан ва жуда муҳим ҳақиқатни акс эттирилади: биринчиси — ҳамма давлатлар доимий куч-қайрат сарфламасалар, тинчликнинг таъминлаб бўлмайдиган, иккинчиси — тинчликнинг ҳарбий мувозанат бўли билангина таъминлаб бўлмайдиган. Ҳамкорлик билан хавфсизлик бирини билан ўзаро боғлиқ эканлигини кенгаш таъкидлайди. Унинг якуловчи айти давлатларнинг мавжуд ҳамжиҳатлигини ифодалайди, бу ҳамжиҳатлик Европадаги кескинлик манбаларини камайтириш ва тугатишга қаратилган турли ҳужжатларда баён этилган эди.

Нотик кенгашнинг якуловчи айти Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг энг асосий принципларини ифодалади, мустақамлашқиб бераётганлигидан мамнун эканлигини изҳор қилди.

Пировардида К. Вальдхайм ҳамма мамлакатларда ўзаро ишонч ва ҳурматни чуқурлаштиришга иштирок берадилар, деб умид билдирди.

Куниги иккинчи ярмида кенгаш иш сессиясига тўланади, шу сессияда делегацияларнинг бошчиликлари ўз давлатлари номидан нутқ сўзлайдилар. Бугун Буюк Британия, Греция, Исландия, Канада, Болгария, ГДР, Италия, Швейцария, ГФР вакиллари сўзга чиқадилар.

### Л. И. БРЕЖНЕВ Финляндия президенти билан учрашди

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 29 июлда Хельсинкида Финляндия Республикасининг Президенти У. Кекконен билан учрашди. Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сийсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громино, СССРнинг Финляндиядаги элчиси В. С. Степанов; Финляндия томонидан — Финляндия ташқи ишлар министри О. Матийла, Финляндиянинг

СССРдаги элчиси Я. Халлама, махсус топшириқлар бўйича элчи П. Талвие қатнашдилар.

Л. И. Брежнев билан У. Кекконен Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш якуловчи босқичининг чақирилишидан гоёт мамнун эканликларини изҳор қилдилар ва Европа давлатлари ўртасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш соҳасида бундан буйи олиб бориладиган

ишларнинг муҳимлигини таъкидладилар.

Совет томонидан Финляндия ва шаҳсан президент У. Кекконен Умумевропа кенгашига тайёргарлик ва ушн ўтказиш ишга конструктив ҳисса қўишганини уқтириб ўтди.

Ўзаро ишонч ва самимит вазиятда ўтган суҳбат давомида Совет — Финляндия муносабатлари муҳокама қилинди, бу муносабатлар турли соҳаларда ижобий ривожланиб бораётганлиги ва ҳар икки мамлакат ўртасидаги бундан буйи ҳамкорлик учун қулай истиқболлар мавжуд эканлиги таъкидланди. (ТАСС).

### Л. И. БРЕЖНЕВ Э. Хонеккер билан учрашди

29 июль кунин Хельсинкида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда ГДР делегациясида бош бўлиб келган Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер ўртасида учрашув бўлди.

Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер ўртасида СССР билан ГДР ўртасидаги қардошлиқ муносабатларини янада ривожлантириш ҳамда Европа ва бундан бунда халқаро кескинликни юмшатишга чуқурлаштириш учун курашда ҳамкорлик масалалари юзасидан фикрлашиб олдилар.

Суҳбатда совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сийсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громино, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов; ГДР томонидан ГСБП Марказий Комитети Сийсий бюросининг аъзоси Марказий Комитети секретари Г. Аксен, ГСБП Марказий Комитетининг аъзоси, ГДР ташқи ишлар министри О. Фишер қатнашдилар.

Учрашув дўстлик ва сидқи диллик вазиятида ўтди. (ТАСС).

### Л. И. БРЕЖНЕВ М. Броз Тито билан учрашди

29 июль кунин Хельсинкида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрқоқ Л. И. Брежнев билан ЮСФР Президенти, Югославия Коммунистлар союзининг Раиси ўрқоқ И. Броз Тито учрашув бўлиб ўтди. Президент Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда Югославия

делегациясида бошчилиги қилмоқда.

Самимий дўстона суҳбат чоғида Л. И. Брежнев билан И. Броз Тито ўрқоқлар Умумевропа кенгашнинг иш масалалари, шунингдек КПСС билан ЮСФР ўртасида, Совет Иттифоқи билан Югославия ўртасида қардошларча ҳамкор-

ликни янада ривожлантириш юзасидан фикрлашиб олдилар.

Суҳбатда совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сийсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громино; Югославия томонидан — ЮСФР Марказий Комитети Президумининг аъзоси, ЮСФР Президумининг аъзоси Э. Кардлев, ЮСФР Марказий Комитети Президумининг аъзоси, ЮСФР Иттифоқ икромия вечаи раисининг ўринбосари ЮСФР Иттифоқ ташқи ишлар секретари М. Минич қатнашдилар. (ТАСС).

### Л. И. БРЕЖНЕВ Ж. Форд билан суҳбатлашди

30 июль кунин Хельсинкида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда АҚШ делегациясида бошчилик қилётган АҚШ президенти Ж. Форд билан учрашди ва суҳбатлашди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сийсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громино ва АҚШ давлат секретари Г. Киссинжер иштирок этдилар. Учрашув чоғида, томонлар Совет — Америка муносабатларини ривожлантиришга онд бир қанча масалаларни, шу жумладан стратегик қурол-яроғларни бундан буйи ҳам чеклаш тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар. Улар Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисида ва баъзи бир бошқа халқаро проблемалар хусусида ҳам фикрлашиб олдилар.

Суҳбатдан кейин Л. И. Брежнев билан Ж. Форд муҳим бирларининг саволларига жаъоб қайтардилар.

Л. И. Брежнев Ж. Форд билан бугунги суҳбат қандай ўтди деган саволга жаъоб қайтариб, бундай деди: биз Америка Қўшма Штатлари билан муносабатларимизга бевосита тааллуқли бўлган бир қанча масалалар юзасидан фикрлашиб олдик. Бу фикрлашув сийсий муносабатлар соҳасига ҳам тааллуқлидир. Биз стратегик қурол-яроғларни янада чеклаш билан боғлиқ проблемаларни муҳокама қилдик. Хуллас, бир қанча муҳим мавзулар тилга олинди.

Умуман айтишим мумкинлиги, бизнинг мунозараларимиз ошқорин руҳда ўтди, конструктив, амалий ҳаракатга эга бўлди.

Ж. Форд ҳам бугунги муозараларнинг муҳвати гоёт конструктив, дўстона бўлганлигини таъкидлаб ўтди.

У бу ерда Хельсинкида режалаштирилган навбатдаги учрашув чоғида муҳокама қилинган масалалар юзасида янада илқиниҳга эришилди, деб ишончи билдирди.

Мухбирлар бунининг Европада хавфсизлиги ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг бугун бошланадиган якуловчи босқичи хусусида Л. И. Брежнев нималарни айтиши мумкин, деган саволга КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари бундай деб жаъоб берди: мен Европада тинчлик бўлишини, давлатлар тинчлиги бўлишини, бир-бирларининг ичтин ишларига аралашмасликларини, ҳар бир давлатнинг суверен ҳуқуқларни қатъий ҳурмат қилишини истаймиз.

### Л. И. БРЕЖНЕВ Э. Герек билан учрашди

30 июль кунин КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Умумевропа кенгашнинг якуловчи босқичида қатнашиш учун Хель-

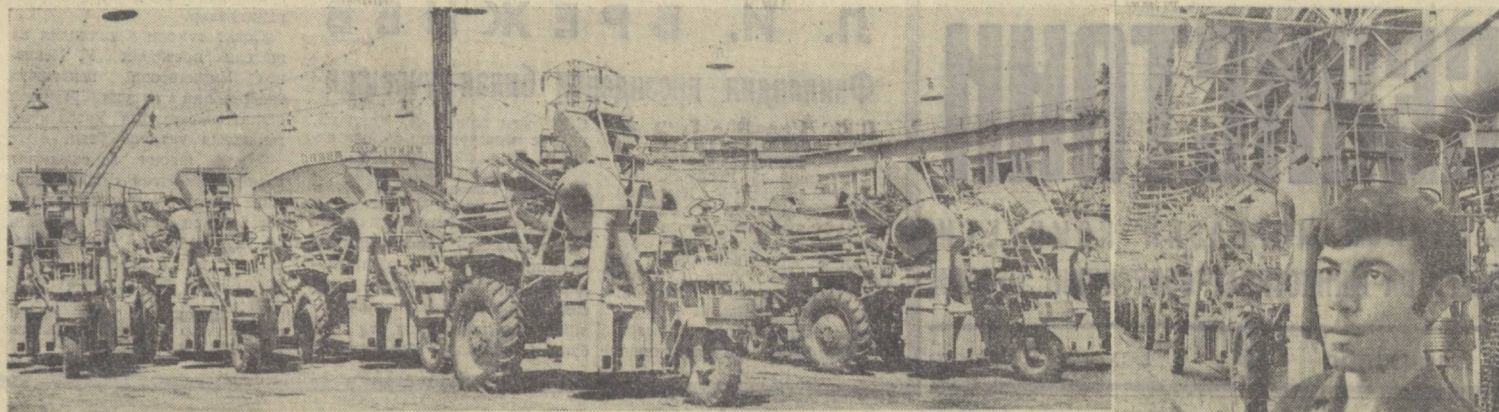
синкига келган ПВПН Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Герек билан учрашди.

Самимийат ва дўстлик муҳити

да ўтган суҳбат чоғида Л. И. Брежнев билан Э. Герек Совет Иттифоқи билан ПХР ўртасидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Пошда Бирлашган ишчи партияси ўртасидаги қардошлиқ муносабатларини янада чуқурлаштиришнинг баъзи бир масалалари юзасидан фикрлашиб олдилар. Халқаро характердаги айрим масалалар устида ҳам гап бўлди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сийсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громино, ПВПН Марказий Комитети Сийсий бюросининг аъзоси, ПХР ташқи ишлар министри С. Ольшовский қатнашдилар.

(ТАСС).



### Машинасозлар ғайрати

КПСС XXV съезди шарафига зарбдор меҳнат ваҳтасида ишлаётган «Ташсельмаш» заводининг кўп миң кишилик коллективи якунловчи йил охиригача 7 миңга яқин пахта терим машиналари ишлаб чиқариш мажбуриятини олган. Корхона йиғув цехининг ишчи-хизмат-

чилари июль ойида бош конвейердан 622 дона машина чиқардилар. Суратларда: 1. Республиканинг колхоз-совхозларига жўнатиш учун тахт қилиб қўйилган «зангори кема»лар карвоини. 2. Корхонанинг энг яхши слесари — Омонжон Сандов.

И. Глауберзон фотолари.



### Директива объектлари нуқламаси

## ЖАДАЛ СУРЪАТ

— КПСС XXV съездини зарбдор ишпоот қурлишини жадаллаштириш, юксак социалистик мажбуриятларни муваффақиятли адо этиш билан кутиб оламиз.

Туямўйин гидроэлектр бунёдкорларининг широри, азму-қарори шундай. Барча объектларда социалистик муебада қизғин тус олгаи, қурувчиларнинг меҳнат активлиги тобора ошяпти.

Кейинги ойнарда қурилиш-монтаж ишлари суръати анча жадаллашди. Бетон заводи ва бинокорнинг материаллари тайёрлайдиган қатор корхоналар бир метёрада ишла бошладил. Қурилиш-монтаж ишлари юзасидан белгилаган планлар тўла ва ошириб бажарилаётир. Бетон қуйиш бўйича ойлик кўрсаткич илгариги 8 миң куб метрдан ўтган ойда 11 миң куб метрга етказилди. Кейинги беш ойда 58 миң куб метр ҳаямида бетон қуйилиб план тўла адо этилди. Илгөр бошқарма, участка ва бригадалар ётти ойлик планини муддатидан илгари бажаришга эришдилар.

Шунингисел, ишлаб чиқаришнинг турар-тойларини қуриш ва фойдаланишга топшириш муддатлари кискаририлмоқда. Қурилиш-монтаж ишларининг сифат кўрсаткичлари яхшиланмоқда. Тўрт миң тонналик цемент омбори, водопровод, ҳаласе станцияси, арматура нуқналиги ишга туширилди. Ҳар бири 44 квартирага 4 та тўрт наватли уй илгарида фойдаланишга топширилди, 176 ойда ҳовли тўйи ўтказди. Шундай уйларида яна иккинчиси тез кун ичида ишга туширилади. 400 автомобиль мулкчиларига хуна-техника билан юрти, 280 ўринди бодалар комбина-тини, Р. Р. Шредер номли богдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтининг Самарқанд филиалини қуздан кочирди.

Пал Романь республика Кишлоқ хўжалиги министрининг бо-риб қурди. Булиб ўтган сўбатда министр А. А. Уринов бош меҳмонга Узбекистон қишлоқ хўжалиги Ривожлантириш тўғрисида сўзлаб берди.

Куба Республикасининг қончилик сановати ва геология министри Мануэль Сеспедес Фернандес Узбекистонда меҳмон бўлиб турибди. У СССРда энг ийрик ранги металлургия комплексларида бири — В. И. Ленин номидаги Олмалик кон-металлургия комбинати билан танишиб чиқди. Министр мис ва қўроғош-руҳ рудаси қазиб чиқариладиган қонларда будди, комбинатнинг саралаш фабрикаларини, мадди қуйиладиган қорхоналарини, мадди қуйиладиган муассасаларини ҳамда Қурама тизма тоғлари этакларидаги нафкор шаҳарининг хушманзара жойлари билан танишиб чиқди.

30 июль кунини Мануэль Сеспедес Фернандесини Узбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов қабул қилди. (ЎЗАТА).

Сўнгги пайларда қитобхонлар нашриёт томонидан Буюк Ғалабаининг 30 йиллигига бағишлаб ўзбек тилида чиқариладиган қўлаб қитобларини олишди. Совет Иттифоқи Қаҳрамони Александр Николаевич Бу-буровнинг «Зафар баҳори», 4-мартда Совет Иттифоқи Қаҳрамони Александр Иванович Покришиннинг «Уруш осмони», 4-мартда Совет Иттифоқи Қаҳрамони Семён Михайлович Будёнинининг «Ильич билан учрашулар» қитоблари, уруш ветеранлари Махмуд Зу-фаровнинг «Гвардиячилар», Назрулла Жураевнинг «Қўроғи ёнган оғида», Абдугаф-фор Убайдуллаевнинг «Бир сурат тарихи» сингари уруш йиллари хотиралари шулар жумласидандир.

Улуғ Ватан уруши йилларида ўзбекистонлик 280 кишининг жасорати Совет Иттифоқи Қаҳрамонининг Олтин Юлдузи билан таъдидланди. Янги-қизиларининг Улуғ Ватан уруши фронтларида қўрсатган қаҳрамонликлари ҳақида ёнган адиб ва журналистларнинг айримлари жангнинг йўлларини бо-сиб ўтган кишилардир. Улар томонидан ёзилган хўжатли отерлар ва ҳикоялар, сўнмас жасорат ҳақида хотиралар, ар-хан материаллари Буюк Ғала-баининг 30 йиллигига бағишлаб нашриёт қиларган «Мардлик мангулик» тўпламининг иккин-чи қитобига киритилди. Х. То-жибовнинг тўпламида «Ўзин-ларни қолдириб доғда» ҳикоя-сида Улуғ Ватан уруши қа-ҳрамонларининг жасорати а-лоқларда намуна бўлиб хизмат қилди.

Уруш йилларида ўзбекистон-лик қўлгина жангчилар душ-ман ичида кураш олиб борил-ди. Тарих фанлари доктори Т. Жураев ўзининг «Ўзбекистон-ликлар — партизанлар уруши қатнашчилари» қитобига ана шундай жангчилар жасорати ҳақида хикоя қилади. Автор уруш йиллари ҳақидаги мате-риалларни марказий партия ва давлат архивларидан, Ўзбеки-тон, Белоруссия ва Украина архивларидан тўплади. Қитоб-да Украина даштарларида, Бе-лоруссия, Югославия ва Франция партизандар отрадида жанг қилган ўзбекистонлик халқ қасоскорларининг жасора-ти тасвирланди. Улар ичида белорус партизанилари ора-сида «Қазбек» лақаби билан машҳур бўлган Совет Итти-фоқи Қаҳрамони Мамадали То-риповнинг, Бухенвальд лагери-да ҳам курашин давом этти-рган тошкентлик спортчи Ан-дрей Борзенко, Югославиянинг Интернационал бригадаси саф-ларида жанг қилган Жафар Мирзаев, Усган Холматов ва бошқалар бор.

«Мардлик қиссаси» қитоби-нини автори, Сирдарё район икрия комитети раиси Умар Хўжаев уруш бошланганидан то ғалабагача фронтда будди, фашист босқинчиларга қарши жанг қилди, қатор жанговар орден ва медаллар билан му-нофанди. Жанг майдони хоти-ралари қитобда ёртин тасвир-ланди. Собит фронт газетаси хондми, шoir-журналист На-зармат урушдан кейин бир не-ча бор Белоруссияга — пар-тизандар ўлкасига борди, Шид-датла жанг кетган ўтиб бўлма-с ўронлару қахрамис қалъа Брестда будди, материал тў-плади. Нашриётада чиқарилаган «Жангтоҳдан қатрлар» қитоби ана шу иланишлар натижаси-да Улуғ Ватан уруши қат-нашчиси журналист В. С. Мильротнинг «Хорамлик сол-датлар» қитобидан фашист-босқинчиларга қарши жангда қаҳрамонлик қўрсатган хорам-ликлар жасорати ханидаги отерлар ўрин олган.

Тарих фанлари кандидати И. Пўлатов ўзининг «Буюк ғалабага Ўзбекистон хиссаси» қитобига Ўзбекистонда тулан-ган қисм ва бўлиналарнинг жанговар юришлари, респу-блика меҳнатшанларининг Со-вет Армиясига совадлари, Улуғ Ватан уруши фронтла-рида жанг қилган ўзбекистон-лик солдатларнинг мардлик ва қаҳрамонлиги ҳақида хикоя қилади.

Г. Сулаймоновнинг «Улуғ Ва-тан уруши йилларида пахтакор хотин-қизларнинг жасорати» қитобига хотин-қизларнинг пах-та далаларидаги мардонавор меҳнати, уларнинг меҳнат жа-сорати акс этган.

Меҳнатшанларини ҳарбий-ва-танпарварлик руҳида тарбия-лаш идеологияи ишида муҳим ўрин оғалайди. Ёшларни ота-ларнинг жанговар айналарини руҳида тарбиялаш, ота-ларнинг Улуғ Ватан урушидаги жа-соратининг олма орасидаги про-пагандаси, оталар жасо-рати алоқлар мулки бўлиб қолаётганини сингари масала-лар Т. Рўзибовнинг «Отлар жасорати» қитобига ўз ақсини тоғлади.

А. АБДУВАЛИЕВ.

## ПЛАНЕТА МИЗДА

### ЖАҲОН НИГОҲИ ХЕЛЬСИНКИДА

Шу йил 21 июлда Европада ҳафсизлик ва ҳамкорлик бўйича ўтказиладиган кенгашиш Жене-вада бўлиб ўтган иккинчи босқичи қатнашчилари кенгашиш учинчи, олий даражадаги босқич-чини 30 июль кунин Хельсинкида ўтказиш ҳақида қарор қабул қилдилар. Финляндия пойтахтида Европа қитъасидаги 33 мамлакат ҳамда АКШ ва Канаданинг дав-лат ва ҳукумат бошлиқлари Же-невада ишлаб чиқилган хўжат-ларга имзо чечишди. Шу босқич-дан ҳам ҳозир жаҳон нигоҳи Хельсинкига қадалган. Негакки, Европанинг бутун тарихида шу пайтга қадар бундай обрўли ан-жуман бўлмаган эди.

Шаҳарнинг асосий кўчаси бор-роғларга ва фаввораларга бой Хелсперия парки ёнидан бошла-нади. Паркинги ўзи Хельсинки-нинг нақ юрагида. Худди шу ер-да парламент, миллий музей, марказий почтаёт, шаҳар вокзал-и ҳамда «Интерконтинентал» ва «Хелсперия» меҳмонхоналари жойлашган. Сўзинг кўрсатди Австро ижодига мансуб ноёб сар-ой қад қўриб турибди. «Фин-ляндия» деб номланган бу сар-ойда кенгашиш Европада ҳаф-сизлик ва ҳамкорлик бўйича ке-нгашиш учинчи босқичи мажли-слари бошланди.

Сарой оқ мармар, қурағч ва қора гранит, оқимтир ёғочдан ишланган. Саройнинг асосий за-лида кенгашиш учинчи босқичи вакиллари мажлиси қилишяпти. Бу зал 1700 кишига мўлжаллан-ган. Бундан ташқари 350 кишилик конференцзал ҳам бор. Яна ик-кинчи шумоқа зал ҳам бўлиб, ке-рок бўлса улар бириктирилиб, 900 кишини сиғдириши мумкин. Қўшичага учта залининг ҳар бири 100 тадан кишини сиғдира олади. Турли хизматлар учун мўлжал-ланган йиғимате бино, меҳмон-лар учун 400 кишилик ресторан

ва бошқа хизмат кўрсатиш муас-сасалари бор.

«Финляндия» саройи бир неча йиллардан бери энг муҳим халқ-аро масалалар ҳал этиладиган жой бўлиб қолди. Ҳозир ўтаётган кенгашиш биринчи босқичи ҳам шу ерда бошланган эди. Омма-вий ахборот воситалари вакил-ларининг ҳеч қийналмай ишлаш-лари учун зарур шарт-шароитлар яратиб берилган.

Илгари бу муҳим халқро ан-жумани миңга яқин журналист ёритиши кутилганди. Ҳозирроқ жаҳон матбуотининг бир ярим миң кишилик вакиллари етиб келишди. Шу босқичдан уларга мўлжаллаб қўйилган меҳмонхо-налар етишмай қолди. Ҳатто «Йлматара» теплоходини меҳмон хонага мослаштиришга тўғри ке-лди. Совет журналистларининг бир қисми Ленинграддан етиб келган «Михаил Калинин» тепло-ходига жойлашди. «Марски» меҳмонхонасида матбуот мар-кази иш бошлади. Хали кенгаш очилмай туриб, халқро телефон ва телекс линияларида иш оши-тошиб кетди.

Оммавий ахборот вакиллари кенгаш ишини қай тариха ёрити-шди, деган савол туғилиши та-биий. Маълумки, бу ерда ер-юзидеги асосий «азоталар» ва агатликларнинг вакиллари илг-ри қоқмай, кенгашишнинг иш бо-лашини кутиб туришбди. Кенгаш бўлидиган асосий залдаги воқеа-лар уч программали ўттиза

рангли телевизор орқали олиб бериледи. Улар гоат сифатли техника аппаратлари билан жи-ҳозланган. Асосий залда бўлади-ган барча воқеалар кичик залда-ги каттакон экранда олиб кўри-сатиледи. Бўлаётган гап-сўзларни синхрон таржима орқали айни пайтда олти тилда эшитиш мум-кин. Журналистлар ихтиёрига 52 телекс, 50 халқро телефон, 18 маҳаллий телефон апаратлари бериб қўйилган. Булар кенгаш бўлидиган «Финляндия» саройи-да. Юқорида тилга олиб ўтилган «Марски» меҳмонхонасида ҳам худди шундай алоқа воситалари журналистлар хизматиға мунта-зир бўлиб туради.

Конгресслар қанотидеги бино-лар бир йўла 1300 кишини қабул қилиши мумкин. Асосий залда ҳар бир делегацияга 12 тадан ўй ёкратилган. Ҳаммаси бўлиб 35 делегацияга жой кўрсатилаган. Делегациялар француз алфавити бўйича жойлашди.

Умумевропа кенгашига осон-лик билан қилинмаганилини бу-гун таъкидлаб ўтиш ўринли бў-луур эди. Бундан ўн йил му-қаддам Варшава Шартнома-си қатнашчилари бўлган социалистик мамлакатлар шундай кенгаш ча-қириш гоҳисини илгари сурган эдилар. Шундан буён алла қан-ча вақт ўтди. Хельсинкида бўлиб-қолган биринчи босқичдан кейин Женевада иккинчи босқич иш бо-шлади. Статистларнинг ҳисоб-

қитобига кўра, иккинчи босқичда қарийб икки ярим миңг марта расмий мажлис бўлган. Ҳисобсиз норасмий ҳужжатлар, селкам беш миңга хўжат қўриб чиқилган. Шуларнинг ҳаммасига қарийб ик-ки йил вақт кетди.

Яқунловчи хўжат тексти до-зирча расмий равишда эълон қи-лингани йўқ. Лекин шу нарсас маълумки, бу хўжат селкам 30 миң сўздан иборат. Унинг би-ринчи асосий нуҳаси Женевада босилиб, кенгаш ойналаган кун арафасида Хельсинкига келти-рилди. Яқунловчи хўжат ориги-налга 35 давлатнинг сийбый ра-қбарлари имзо чеканлардан кейин сақлаш учун Финляндия-нинг давлат архивига топшири-лади. Ушбу хўжатга имзо чеккан барча мамлакатларга шу хўж-жатнинг нусхалари берилади. Хўжат нусхалари шунингдек БМТга аэзо бўлган барча мам-лакатларга ҳам юборилади.

Хельсинкидаги матбуот мар-казида делегацияларнинг келиш вақти машиқанда ёзилиб, кўзга қоринлари жойга осиб қўйилди. Хельсинкига биринчи бўлиб Кипр вакиллари келишди. Кенгаш очилишига бир соатдан сел қў-риб вақт қолганида Бельгия де-легатлари етиб келишди. Қена қулагузи кенгашиш дастлабки мажлиси очилди. Унда Финлянд-ия Республикасининг президенти Урхо Калеве Кекконен ва БМТ бош секретари Курт Вальдхайм сўзга чиқиди. Асосий мажлис-лар Буюк Британия вакилининг нутқи билан бошланди. Кенгаш 1 август кунин Ватикан вакилининг чиқиси билан якунланди. Ҳеч шубҳа йўқки, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар-нинг актив ҳаракати билан Ҳу-зинини бошлаган бу кенгашда партия XXIV съезди ишлаб чик-кан Тинчлик программаси гоёла-ри тантана қиламак.

### ФИН ТИЛИДА НАШР ЭТИЛДИ

ХЕЛЬСИНКИ. 29 июль. (ТАСС). КПСС Марказий Ко-митети Бош секретари Л. И. Брежневнинг «Сийбый нутқ-лар» сарлавхали тўпламининг бу ерда «Отгав» нашриёти фин тилида чот этди.

Бу — КПСС Марказий Ко-митети Бош секретари нутқла-рининг Финляндияда нашр этилган учинчи тўпламидир.

Тўплам хронологик суратда 1973 йил декабридан 1975 йил май ойигача бўлган давриг-за ишча олади; тўпламда Совет Иттифонининг иччи ҳаёти ва ташқи сийбатига доир энг му-ҳим проблемалар ёритилган нутқлар бор.

Л. И. Брежнев нутқларининг тўплами Финляндияда зўр иш-тиёқ билан кутиб олинди.

### ХАЛҚАРО ТАШКИЛОТ ЮБИЛЕЙИ

Ирригация ва зовур юзасидан халқро конгрессининг 29 июлдаги иккинчи иш кунин ирригация ва зовур юзасидан халқро конгр-ессининг 25 йиллигига бағишлан-ган юбилей мажлиси билан бо-шланди. Ирригация ва зовур юза-сидан халқро конгрессининг пре-зиденти, СССР мелiorация ва суз хўжалиги министри Е. Е. Алексеевский сессияни очатуриб айтдики, ирригация ва зовур юза-сидан халқро комиссиянинг оммавийлиги ва обрў-эитбори йил сайин ошиб бормоқда. Шун-и айтиш кирожки, қорак аср му-қаддам унинг составига атиги ўн бир мамлакат кирар эди, энди-ликда эса Европа, Осиё, Африка ва Америкадаги 63 давлат унинг аъзосидир. Биз Европада хавф-сизлик ва ҳамкорликке бағиш-ланган кенгашиш Хельсинкида чавирлишини чин қалбимиздан табриқлаймиз, бу кенгаш сийбый иқлимни яна юмшатишга, тинч-лик иши учун, халқро ҳамкор-лигини мустақимлашга ёрдам бе-ради деб ишонамиз.

Шу комиссия бош секретари доктор К. К. Фрамжи (Ҳиндис-тон), Югославия вакиллари, шунингдек, ЮНЕСКО, Узоро Ити-содий Ердем Кенгаши, Жаҳон метеорология ташкилоти, рекон-струкция қилиш ва халқро банки ва бошқа ташкилотларининг на-моёндалари ирригация ва зовур юзасидан халқро конгрессини 25 йиллиги билан кутгадилар.

Конгресс номига БМТ Бош сек-ретари Курт Вальдхаймдан, БМТ озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик ташкилоти — ФАОдан табриқно-малар келди.

Мелiorация соҳасидаги тинч-ли олимлар ва мутахассисларга — ирригация ва зовур юзасидан халқро конгрессини вужудга кел-тириш қатнашчиларига юбилей-фахрий медаллари топширилди. (ТАСС).

СССР, АКШ, Ҳиндистон, Япо-ния, Югославия вакиллари, шунингдек, ЮНЕСКО, Узоро Ити-содий Ердем Кенгаши, Жаҳон метеорология ташкилоти, рекон-струкция қилиш ва халқро банки ва бошқа ташкилотларининг на-моёндалари ирригация ва зовур юзасидан халқро конгрессини 25 йиллиги билан кутгадилар.

Конгресс номига БМТ Бош сек-ретари Курт Вальдхаймдан, БМТ озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик ташкилоти — ФАОдан табриқно-малар келди.

Мелiorация соҳасидаги тинч-ли олимлар ва мутахассисларга — ирригация ва зовур юзасидан халқро конгрессини вужудга кел-тириш қатнашчиларига юбилей-фахрий медаллари топширилди. (ТАСС).

### КЕНГАШГА ДЕЛЕГАЦИЯЛАР КЕЛМОҚДА

ХЕЛЬСИНКИ. 29 июль. (ТАСС). Хавфсиз муҳбири). Евро-пада хавфсизлик ва ҳамкорликке бағишланган кенгашиш якунловчи босқичи бошланди. Бунда 35 мамлакатдан келган делегация қатнашмоқда. Су-ратда: Хельсинки шаҳарини кўришни.

Финляндия пойтахтига келиш-ди. Пойтахт аэропортида келув-чиларни Финляндия Республика-сининг Президенти У. К. Кекконен, бошқа расмий ки-шилар, шунингдек таъшиш мамлакатларининг дипломатия вакиллари кутиб олмоқдалар.



Кеча Финляндия пойтахти Хельсинки шаҳрида Европада хавф-сизлик ва ҳамкорликке бағишланган кенгашиш якунловчи босқичи бошланди. Бунда 35 мамлакатдан келган делегация қатнашмоқда. Су-ратда: Хельсинки шаҳарини кўришни.

ТАСС фотохронисси.

ДУСТААР КҰМАГИ — МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

ЕР, СУВ ВА ИНСОН

Анджон областининг сув посбонлари артезиан қудуқлари қазииш, ғўзаларни ер ости тоза сувлари билан сўғориб, юқори ҳосил тўплашда Самарқанд области хўжалиқларига яқиндан ёрдам бермоқдалар. Қуйида шу ҳақда ҳикоя қилинади.

Самарқанд область деҳқонлари ҳар қатра сувининг қадрига этиб, экинларни обиҳаётга қондиришмоқдалар. Ер ости сувларидан ҳам унулма фойдаланишмоқда. Нарпай районидagi «Иттифон» колхози сувчилари ҳам неча-нундуз ишлаб, ғўзаларни қондириб сўғормоқдалар. Суратда: колхознинг илгор бригади бошлиғи Социалистик Меҳнат Қажрамини А. Туропов ва ғўзаларга сув тараши.

В. Тимченко фотоси.



СУЗ—ТАЖРИБАКОРЛАРГА

ҒЎЗАНИ ГРУППА УСУЛИДА СЎҒОРИШ

Шоаларнинг кўпайиши, ҳар бир шоаннинг гулга айланиши ва гулнинг тўқ кўсак бўлиши кўп жиҳатдан ғўзани қондириб сўғоришга боғлиқдир. Узоқ йиллик тажрибада кўришми, нараталардаги ғўзалар айрим ҳолларда текис ривожланмайдилар. Ўзгаришларда парча-парча жойлардаги ғўзалар яхши ҳосил олмайдилар. Бунга сабаб, ана шундай жойларда сувга яхши қўймайдилар. Баландроқ жойлардаги ғўзалар шо ва гулларни етарли тўпаламайдилар. Демак, ғўзаланинг бир текис — серҳосилли бўлиб ўсиши учун сўғоришни ўстирилиб, ғўзаланинг ҳар бир эрталабги ўстирилиши сувга яхши қондириши талаб қилинади.

Бунда ғўзани группа усулида сўғориш натижа ролъ ўйнайди. Колхозимизда 180 сувчи 17 та группага бўлиниб ишлашмоқда. Ҳар бирига бош сувчи таъинланган. Бош сувчи учун алоҳида сўғориш журнали очилган. Қунига қанча сув олдиди, қанча экин майдонини сўғорди, бу қатъий ҳисобда бўлади. Қунилик ва беш қунилик олинган сув ва сўғорилган ғўза майдонини журналда ёзиб қўлади. Сувчилар орасида оз сув билан кўп экинни сўғориш, унинг сифатига эътибор бериш қатъий йўлга қўйилган. Сўғорилган қаргалар ҳар кўни бригада бошлиқлари томонидан кўзатиб борилади. Беш қунилик тегишли хўжалиқлар билан раминлаштирилади. Кейин сўғоринишга айниқса эътибор қилинади. Қолхоз бўйича бош агроном Топтемир Турдалиев ва гидротехник Тошбулат Номатов кеҳаси наваб билан сувчиларнинг иши устидан назорат қилади.

Республикада хизмат кўрсатган пахтакор, Ленин ордени кавалери Барот Аскароров бошлиқ бригадада 18 сувчи икки группага бўлиниб ғўза сўғорди. Унинг бирига Турсунмурод Ҳасанов бошлиқ қилади. У ўтган йили 175 гектар экин майдонини сўғорган. Бу йил масум бошдан бери 81 гек-

тар ғўза, беда ва маккажўхори-ни сўғорди. Групадаги сувчилардан Мамабаҳим Давронов, Муҳаммад Рўзиқуллов, Аҳтам Турдиевлар нормани ошириб бажариш билан ғўзани қондириб сўғормоқдалар. Улар сув тарабтан бригаданинг 148 гектар майдонини 9 та картадан иборат. Иккита чопиқ трактори бор. Картадан сувчиларга ва тракторчиларга бйркилиб қўйилган. Сўғорилган қаргалар этилиши билан ўз вақтида юмшатилди. Бу намина узоқ санлаш, сувдан тежаб-тежаб фойдаланиш имконини беришти.

Бригада бўлур юқоридаги майдоннинг ҳар гектариди 37,5 центнердан пахта топириган эди. Бу йил 45 центнердан ваъда қилинган. Бригада сувчилари группа усулида иш тутиб ва Чуст методи асосида ишлаб, ҳамма майдонини икки марта қондириб сўғордилар.

Шу бригада билан мусобақалаш Зариф Маматмуродов бошлиқ бригада аъзолари ҳам иккинчи суви тугалладилар. Уч марта озинлатиб бўлдилар. Қатор ораларини тўрт-беш култивация қилдилар. Норбек Иноатов ва Шарофжон Низоов сув сўғорилган қаргаларни этилиши билан юмшатиб, ғўзанинг яхши ривожланишига кулай шароит яратмоқдалар. Ҳар икки бригада далаларида ҳар тўрт ғўзада ўрта ҳисобда 3-4 талдан кўсак санаш мумкин.

Сувчиларнинг унумли ишлаши учун кулай шароитлар яратиб берди. Кеҳаси сув тутатганлар қўла фанори билан таъминландилар. Ҳар групада уч-тўрт кўча қират бўлиб, чарчаган сувчилар навабтаб дам олади. Бир-бирига яқин бригадаларда қунига икки маҳал исоси оқат тайёрланади.

Груपालардаги нормасини ошириб бажарган ва ғўзани сиқатиб сўғорган сувчиларга қўшимча 10-15 процент иш ҳақи тўланади. Биз биринчи жондан бошлаб ҳар гектар сўғорилган майдон учун 10 сўмдан ҳақ тўлаб бошлаганимиз. Агар

сувчи бунни ошириб бажарса 11 сўм, уста сувчилар эса 12 сўмдан иш ҳақи оладилар. Колхоз правленияси партия комитети билан бамааслахат ҳар ўн кунилик сўғоришни якуниб бормоқда. Шунда қайси группа натижа майдониди ғўзаларни сиқатиб сўғорган бўлса, кўчма Қўшил байроқ ҳамда нуд билан мукофотланади. Уста сувчилар вимъели оладилар.

Ҳамма бригада ва группаларда ғўзани сўғориш «шарбат» билан қўшиб олиб боришмоқда. Ғўза парвариши бошлангандан бери 3000 тонна чиритилган маҳаллий ўғит минераль ўғит билан аралаштириб ерга солинди. Шундан бир қисми «шарбат» кўшиб оқинди. Биз ғўзани уч марта озинлатиб турдик. 1470 гектар ердаги ғўзамиз икки марта сўғорилди. Шу қунарда 70 гектар ва ундан ошми ғўза сўғорилгани.

Сўғориш устидан қолхоз халқ вазоратчилари қатъий иш олиб бормоқдалар. Назоратчиларнинг аралашуви билан учинчи бригадаларда 22 пилда сўғорилган 9 гектар ғўза сиқатилди деб топилади. Сувчи Раҳмат Дағоров, Тоғийбой Нигезов буғга йўл қўйгани учун жаазоланди. Шунингдек, тўққизинчи бригадда сувчи Х. Тиркашев билан Х. Беллашаров томонидан 5 гектар ғўза чала сўғорилганини аниқландилар, нуқсонни тўғатишга қаратилган чоралар кўрилди.

Колхозимизда зарбдор юз кунилик қизинг давом этмоқда. Унинг 50 куни ўтди. Шу вақт ичиди сўғориш графикаси анча ошириб адо этилди. Шу қунарларда 27 та трактор култиватори икки сменада ишляпти. Група усулида ҳар кўни қанча ғўза сўғорилган бўлса, шунча этилган майдон култивация қилиб боришмоқда. Натижада 1470 гектар ердаги ғўза яхши ривожланмоқда. Ҳозир ҳамма ғўза ўрта ҳисобда 3-4 талдан кўсаклади. Биз ҳар бир шоанни гулга ва гулни тўқ кўсак айлантириш йўлида қатъий иш олиб бормоқдамиз. Икунулчи пилда ҳар гектардан 40 центнердан, жами 5880 тонна пахта етиштиришга қатъий ваъда қилганимиз. Бу халқ хўжалик планида кўда тутилганидан 1640 тонна кўдир.

А. НИШОНОВ,  
Пайариқ районидagi Қуйи-шев номи колхоз раиси.

БЕМИННАТ ХИЗМАТ

Механизациялашган колоннаизм ҳозирги замон қудратли техникиси, электор асбоб-усуналари, маҳаллий қадрлар билан таъминланган. Прораблар, кранчилар, электор монтажчилар бир ёқдан бош қилириб, унутили ишламоқдалар. Олин ва навалта топириқларини мунозаам, сифатли бажариб келмоқдалар. Сув мамил булган бу йилги шартда меҳнат вақтида туриб ишлаб, ноҳозлар ва совхозларга яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Ишловчиларни, номплекс чорва бийонарларини электорлаштириш билан бир қаторда, ер ости сувларини қудуқлар орқали чиқариб, далаларга оқинишда беминнат ердам бермоқдалар. Шу йилнинг ўтган ойларда тегишли таъинловлар пармалаб берган 65 та экин удуқини ремонт қилиб электор йўллариини солашимиз, янгидан барпо этилган 110 та қудуқини электор нувати билан таъминлашимиз лозим эди. Бу топириқлар анча ошириб адо этилди. Оқдар, Жомбой, Самарқанд, Пайариқ сингари йирим район хўжалиқларига кўп иш қили берди.

Оқдар райониди буйча иккита, Булуғтур райониди иккита, Пастдарғом райониди битта пландан ташқари нудуқ электорлаштирилди. Жомбой райониди «НПСС XXII съезди» ноҳозиди бешта сиванин қисқа вақт ичиди электор билан таъминландилар, ишга туширилгач, ғўзанинг сўғориш суръати кўтарилди. Ноҳонинг сўғиш ну қунигиди ер ости сувлари билан натижа майдонлардаги ғўзалар нундириб сўғорилди. Ноҳонинг илғичлиқ бригадалариди сўғориш графикаси ошириб бажарилиди. Шу нуларни сиванилар воситиси билан олинатган сувдан натижа майдонлардаги ғўза, маккажўхори сўғорилмоқда.

Биз хизмат қилаётган район ва ноҳозларда бу йил кўп йилги сиванилар қазилди ва жадал жасор билан фойдаланишга топирилди. Уларни электор нувати билан таъминлашда натижа ҳанмидаги монтаж ишлари бажарилиди. 40 километр масофадиги электор симларни тез тортилади. Буғда трасаларни бўлиб кўприклар, механизмларни олиб бериш учун равон йўллار қуришга тўғри келди. Ноҳоз ва совхозлар ҳам бу борада электор монтажчиларини, кранчиларини ҳамда актив ердам бердилар.

Бу ўрнида учта илгор бригада — Зокир Насимов, Манноп Носиров ва Насар Владимиров бошлиқ электор монтажчилар бригадаси хизматини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак бўлади. Булар Оқдар райониди ишлаб, берилган топириқларини бир йил барвақондан бажаришди. Биринчи Зокир Насимов бошлиқ бригада 26 километрни электор линиясини тузатди, Хўжайул Аҳадов, Гаффор Жаббаров, Абдулла Асроров, Хўжайул Носиров раҳбарлик қилаётган монтажчилар бригадалари тўққизинчи беш йиллик план-топириқларини муваффақият билан бажариб, 1975 йил ҳисобига монтаж ишларини бажармоқдалар.

И. ЛАУШКИН,  
«Узельэлектрострой»нинг Самарқанддаги трести механизациялашган колоннаизм бошлиғи.

КЎМАКЛАШАМИЗ

Биз андижонлик сиванин пармаловчилар дустварликини дигерига қилиш билан дастлабки ишни йирим пахтакор Иштихон рафшондан бошлади. 21 нунилик иш давомида шу райондаги «Иттифон» ва «Меҳнат-роҳат» ноҳозиди иккитадан, Фрунзе номи ноҳозда учта ва Ленин номи ноҳозда тўртта йилги сиванин пармалаб тайёрлади.

Биз билан бирга самарқандликларга кўмаклашиш учун яна кўшми Қашқадарь, Фаргона, Наманган, Сурхондарь, Сирдарь ва бошқа областлардан бир группа пармалаш отрядлари икди. Улар ҳам кеҳаси кеҳа, нундузиди нундуз дейди, гайрат ва ташаббус кўрсатиб хизмат қилмоқдалар.

Х. КАРИМОВ,  
А. СПОНКОВ,  
Анджон ПМКсининг пармалаш отряди бошлиқлари.

ЖАСОРАТ

Иштихон райониди «Октябрь» колхозининг Марди Аҳмедов бошлиқ бригадасида чигит униб чиқиси биланок (сважини-труба-ли кудук) қазииш тарадуди бошланди кеҳди. Дастававл унинг лойи белгилянди. Сўнгга иккунер ва прорабларнинг иштирокида лойиҳа-смета тузилиди, ҳужжатлар колхоз правленияси томондан тасдиқланди.

Шу асосда бригаданинги ялпиз пахта пайқилининг бир четидан сважини яратишга киришилди. Самарқанд яйлов мелиорация қурилиш бошқармасининг пармалаш отряди келди. Отряд мастерлари кеҳаси кундуз тизимиса меҳнат қилиб, сважинини олти иш куниди пармалаб бўлдилар. Унга «ЭЦВ-12-160-85» маркали куллан-тирчилик агрегат ўрнатилди.

Сважини электор қуввати билан таъминлаш ишга туширилди. Колхознинг Марди Аҳмедов бригадасида яна шундай иккинчи сважини июнь ойиди барпо этилиб, фойдаланишга топирилди. Бу ҳар иккала сважини секундига 120 литр атрафида сува чиқариб бериб, бригаданинги 103 гектар ғўзасини ер ости суви билан тўла таъминламоқда.

Кўшни Ленин номи колхозда янгидан учта сважини пармалаб ва бешта эскиси ремонт қилиниб ишга туширилди. 1500 гектар пахта майдонига эга булган бу хўжалиқда сважинилар орқали кунига 35 гектар ва ундан ортки ердаги ғўза қондириб сўғорилмоқда.

Миришкор деҳқонларимиз — дейди колхоз раиси Амиркул ака Иброҳимов, — якуновчи йилда ҳар гектаридан 40 центнердан «оҳ олтин» етиштиришга аҳд қилганлар. Юқсак маъбуриятни бажариш, пахтадан юқори ҳосил етиштиришда самарқандлик пармаловчилар ва каттакўргонлик монтажчилар актив ердамлашмоқдалар. Улар барпо этиб берган сважинилар тўғрисида ҳамма майдондаги ғўза икки марта қондириб сўғорилди. Минг гектари учинчи сувдан чиқди. 45 центнер-

чи Аҳмад Тошев, Дониёр Тўйчиев ўртоқлар бошлиқ бригадалар учинчи суви тугаллаб, тўртинчи-сини бошлаб юбордилар.

Иштихон райониди «Халқ-обод», «8 Март», Навоий номи ва бошқа колхозларда ҳам июнь, июль ойлариди қўлаб сважинилар пармалашиб, электор қуввати билан таъминланди ва ишга солинди. Ҳозир райондаги колхозларда секундига 60-70 литр сув берадиган 31 та янги сважини ишлаб турдики. Кейинги ойларида Самарқанд яйлов-мелиорация қурилиш бошқармаси ва Каттакўргон меҳанизациялаштирилган колоннаизм коллективларининг таъаббуси билан Иштихон, Хатирчи, Каттакўргон, Пахтачи районлари колхозлари буйича янгидан 80 та сважини барпо этилиб, фойдаланишга топирилди.

Областа сува камчилиғи тўғрисида йўл берган қийинчиликларини енгиш учун биринчи марта юзта сважини яратиш кўзида тутилган эди. Жадал метод усулида бу иш вақтидан олдин амалга оширилди. Иккинчи марта юзта сважини ишга туширишга таъминлаш, қўшимча яна 55 та сважини фойдаланишга топириш тадбирлари белгилянди. Пармалаб бўлиган сважинилар пешма-

пеш электор билан таъминланмоқда. Тегишли агрегатлар ўрнатилиб ишга солиноқда. Ҳозир иккинчи марта планлаштирилган юзта сважинидан 70 таси тайёр қилинди. Маана шу сважинларнинг ўзи билан секундига 3 куб сува чиқариш, шу сува билан ҳар кеҳаси-кундуздура ўрта ҳисобда 270-300 гектар экинни сўғориш мумкин.

Биз билан суҳбатда Самарқанд яйлов мелиорация қурилиш бошқармасининг бошлиғи, республикада хизмат кўрсатган ирригатор П. И. Голуб бундай деди:

Коллективимиз фидокорона меҳнат қилиб, йил бошдан бери 300 та сважинини тайёрлаб берди. Узимиздаги олти пармалаш агрегатидан унутили фойдаланиш билан кўшми Қашқадарь областидан тўртта, Анджон, Фаргона, Сирдарь, Наманган областлариди иккитадан, жами 12 та пармалаш агрегатлари кўмаклашишга келди. Улар июль ойидан бери ишламоқда. Шу қунарда 18 та агрегат билан иш олиб бормоқдамиз. Ҳар кўни ўрта ҳисобда беш-олтигандан сважинини пармалаш қўшимча равишда икки йиллик миллион сумлик қурилиш-монтаж ишларини амалга ошира-миз, КПСС XXV съездини муно-

сиб меҳнат совғалари билан кутиб оламиз.

«Узельэлектрострой»нинг Самарқанддаги ва Каттакўргондаги механизациялаштирилган колоннаизмининг прораблари, кранчилари, монтажчилари фаолияти ҳақида ҳам шундай илиқ фикрларни айтиш мумкин. Трестнинг Самарқанддаги механизациялаштирилган иккинчи колоннаизм об-ластининг етти районига хизмат қилади. Бу ишдан коллектив 1975 йилнинг бошдан буён Оқдар районига 35 та, Жомбой районига 20 та, Самарқанд районига 15 та, Пайариқ районига 10 та янги сважинини электор установкалари билан таъмин этди. Ҳаммаси бўлиб беш ой ичиди 115 та сважинини электор-монтаж ишидан чиқарди. Кулантирувчи агрегатлар ва компрессорларни тез ҳамда соэ ўрнатишда, монтаж қилишда Зокир Насимов, Манноп Носиров, Гаффор Жаббаров, Абдулла Асроров ўртоқлар бошлиқ электор монтажчилар бригада аъзолари жасорат кўрсатиб ишладилар.

Сувдан самарали фойдаланиш мақсадида қаралиб сважинилар ремонтдан чиқариб тикланди. Бундан 5-10 йил бурунгилар билан областда талай сважинилар, артезиан қудуқлар ишга солиниб, ҳар суткада ғўза, маккажўхори, ҳазо-завоат экинлари қондириб сўғорилмоқда.

Л. ЭҒАШЕВ,  
«Совет Ўзбекистони» музбири.

ЎТКАЗИЛМАГАН МАЖЛИС

ФЕЛЬЕТОН

Мажлисага кўпчилиқ тақлиф этилмади. Ундан, бундан, юқоридан, қуйидан баъзи бироялар имо-инора билан чакитириниб, мажлисга тўпанишди. Мажлис ахли бу гал Қашқадарь област савдо бошқармасининг доимий мажлисхонасига эмас, бошқа ерга тўпанишди. Мажлис ҳайъати атиги бир кишидан, яъни Ваҳоб Бердиевдан иборат бўлиш — деган тақлиф тўшди. Ўтирганлар қўла кўтаришди. Қашқадарь област савдо бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ваҳоб Бердиев секинги миёнбарга кўтарилиб, ўз урнини ағдалади. Мажлисга раислик қила бошлади.

Хурматли ўртоқлар! — салмоқлиниб сўз бошлади В. Бердиев. — Бугун биз расмий эмас, норасмий мажлис ўтказишни учун бу ерга тўпанишдик. Бошқармаимиз кўлга киритган йутқулар ўзимизники. Ҳамаюмлар, қинтир-қийишчиликлар ҳақида рўй-рост гаплашиб олиш вақти етди. Тоза, вележақда бундай камчилиқларга йўл қўймайлик. Лекин гал шу ерда қолсин. Келишиб олдикми? — Келишиб олдик! — узун қисқа овозлар эшитилди. — Энди гал буғди, — сўзиди давом этди В. Бердиев. — Маана шу, бир чекданла чиқиб, шовилмай гапираревисизлар. Маъқулми? — Маъқул, хўжайин, маъқул! — Бўлмаса, бошладик. Биринчи сўз Қарши «Горпромторг»ига қаралиб «Зухра» мағазинининг бошқармаси бўлими мудири хурматли Кеҳва Қурбановага, Қани, Кеҳваю! — Мен нима ҳам дердим, ўртоқлар, ишни чатоқ қилиб қўйдим. — Чўнтағидан дастурномини чиқариб, иссиқ ёшларини арди Кеҳваю! — Инглама! Инглама! Бу ерда чакитирланларнинг ҳаммаси ҳам авлиб эмас! Сенига ўхшаганлар! — дўлма ташлади В. Бердиев. — Майли, ажажон. Ишқилиб, инсоф ўзларингизга берсин. Бир бошдан айтаверайми? — Залда шовини кўтарилиди. — Ҳой, гапирсанг гапирга қолмайсанми, бунча резинча қилсан!

Бу аҳволда қачон бизга наваб етати! — Невеза Қурбанова нуд этди ютилиди, гапни қўйди илдиди. — Мен — сизларга айтаман, қандай қилиб дўнончи бўлиб қолганимни ўзим ҳам билмайман. Бу ишга лойиқ ишим ҳам йўл, нузим ҳам. Ҳар йилгина ишлаб, шўрмига шўра тўқилди. 38 минг сўм камомад қилдим. Кеҳваю! яна кўз ёши қилди. — Бўлди, инглама! Ўтир! Бош омон бўлса, дўшти топилади. — Курбановини юпатди, Бердиев бошқа ишга наваб берди. — Энди сўз Қарши шаҳридаги «Гулнора» мағазинининг бўлими мудири Ўзборжаб Сидиковга!

Ўзборжаб Сидиков одамларга ер остидан ўйлибгина қараб қўйди. Кейин бошини кўтармай «ютуларни» ҳақида сўз оқди. — Хурматли ўртоқлар! Мендан олдин сўзлаган ҳаммасида эмас Курбанов ариғулиқ иш қилган экан. Мақнаъса бўлади. Мен қандай мантаван? Қўлимда хизмат қилган бир сўтувчи билан ҳамкорликда 5453 сўм камомад қилдим. Миёнбарга Шаҳрисабз шаҳар савдосига қаралиб 56-мағазини мудири Раима Сидиковна чиқарди. Раима биле йўла босиб, чарчаган эди. Бир пилла йўлдан сув сўради. Миришчи йўлчи, мақсадга кўчди: — Ҳар жойда ҳам аҳвалик керак экан. Маана, биз тўрт дўнона — мен, Пулатова, Раупова, Асадовалар ҳаммаҳатлик билан ишлаб, кам бўлмадик. 10 миң 320 сумлик юзли осолни ҳам қилиб юбордик.

Мажлиса катор «бахриш» меҳмонлар ҳам тақлиф этилганди. Чўнончи, Қарши тўқимачилик-галантерее фабрикасининг директори К. Курбанов, Қарши шаҳридаги «Едорликлар» мағазинининг мудири Халима Остонавалар... Меҳмонларини хурматини ўз ўрнига қўймаслик, одобдан эмас. Сўзлаш навабти — уларга берилиди. Миёнбарда К. Курбанов: — Аввало, фурсатдан фойдаланиб «Наринторг»га қаралиб бир катор савдо шохобчалари ходимларига ташаккур изорат этишга руҳшат бергайсизлар. Шаҳсан мен ва цех бошлиғи Белгоров улар билан қўла-қўлга бериб ишладик. Иккунимиз фабрикадан бир амаллаб ўмарган газомолларни мағазини мудиридан Қаҳқор Пардаев, Турра Саидов, Сирож Заинев, Фарход Қўзинов, Келдйер Боболаев, Абдугаффор Шарипов, Нурмуат Очиловлар бош бўлган дўнонларда қўладик. «Наринторг»га қаралиб, «Нарин» мағазиниларида ишловчи баъзан меҳрибонларини ҳам биздан ердамларини алашмади. Мен бу ерда ана шулардан Ситвор Халидев билан Шомурод Абдулаевларнинг номларини алоҳида тилга олмоқчиман. Бир оғиз сўз билан айтганда, биз юқориди да исми-шарифлари тилга олинган ҳамтовоқларимиз кўмағиди 30 миң метр сури, 1138 метр беҳасамини пуллаб ош қилиш учун дўнонларга тарқатдик. Матолларинг умумий баҳоси 35 миң сўм.

Қисқароқ бўлиди! — нидиди лўқма ташлади. — Ахир, хали бу ерда наваб кутитганлар бори!

Гал ашитиб ўрғинмаган-да, личинг директор К. Курбановга тиланди санчилди. У алоҳида бир ноҳуш кайфиятда ўз жойига бориб ўтирди. Мажлис раиси миёнбарга «Едорликлар» мағазинининг мудири Халима Остонавани тақлиф этди: — Маана шундай сермасум, мароқли мажлисга тақлиф этилган учун шаҳсан ўртоқ Бердиевга ва бу ерга тўпаниган экинчиларга чўнтағидан ташаккур айтаман. Биладик, ўртоқ Бердиев, айниқса хотинчиларга саломий меҳрибон. Масалан, умр йўлдошлари Халоват Алимовани Дунай бўйлаб саёхатга олиб бордилар. Ўшанда кўзларини чирт юмдилару, Халоватхонга ўзаларига тегишли ремонт-қурилиш участкасини «шу ерда ишлади» деган маънада спракка тўқитиб олди. — Жавобгарликдан асло чўчимадилар.

Энди ўзиниҳа келсан, — сўзиди давом этди Халима Остонава. — «Едорликлар» мағазинига мудирилик қилиб, сув ўрнига шарбат ичиди, нон ўрнига новоб едим. Дўнонмига келадиган шовин, атлас, беҳасам ситгари ноёб молларини чайқовчи оғура ошириб, 50 миң сўмдан ортки нақд пул жамгардим. 30 миң сумлик анвойи мол-дўне ортирдим.

Ўтиргиллар беҳосдан бақириб юборишди: — Ҳой-ў, аёб боти билан-а! Шунча мол-дўнеини нима қилар экан?! — Эъдида шерини қурати, филинни қудрати бор эканлар! Шивир-шивир, гал-гавур узок давом этди. Ҳа, «Едорликлар» мағазинининг мудири Халима Остонава қашқадарьлик олтирлар поёғасида чинакам рекорд қўйган эди. Унинг мейвўзасидан кейин мажлисдан фэйз қочди. Қаринлик мағазини мудиридан Фармон Исмоилов, Салом Қўлдошевлар мотоцикл-фурушунинг ҳамда автомашиниларга аҳтият қисмларини баълай парларда сотишдаги «такриблар» билан ўртоқ-лашмоқчи эдилар. Шинтувчи топишмади. Мажлис раиси Ваҳоб Бердиевни ваҳима босди. У сардо тармоқларида шунчалки қинтир-қийиш ишлар бор, деб ўйламаган эди. Рағни докадек оқариб, ўрнидан турди: — Бон келишиб олганимиздек, ҳар шу ерда қолиши керак! Мен сизларнинг мажлисига чакитиргани йўл, Мажлис ҳам ўтказилганда. Йўл — ерда айланилган гаплар — муллоақ маҳфуф!

Биз ҳам нима дердик? Мажлис ўтказилмаган бўлса ўтказилмагандини. Ленин юқориди ҳўқон қилинган аконий-гаро-йиқ ишларининг бўлиб ўтганиги рост.

Усмои ЮСУПОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКISTОНИ»ДА БОСИЛГАН ДАН KEYIN

БОЕВТ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ: «Совет Ўзбекистони» газетсининг шу йил 3 июнь сонидида бо-силган «Унутилган бочналар» сарлаҳали тақидий мақолада келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Тешкириш учун район партия комитетининг кеңгайтирилган бюро мажлисиди мухо-кама қилинди. «Коммунизм» кол-хозининг раиси Т. Латипов, бош-ланғич партия ташкилотининг сек-ретари А. Ашуралыев ўртоқлар каттик оғоҳландилар. Райком бюроси колхоз правлениясини ва партия ташкилотига пахтачи-лик сингари оравчиликка ҳам оператив, изчил ва конкрет раҳ-барлик қилиш вазифаси топши-рилди.

